

Abstrakt

Diplomová práce „Logos v Aristotelově etice“ si klade za cíl interpretovat význam termínu „logos“ v Aristotelově díle „Etika Nikomachova“. Základním metodickým východiskem je strukturalistický předpoklad, že význam pojmu je určen jeho vztahy s dalšími pojmy užitými v daném textu, a s tím související předpoklad jednoty významu pojmu „logos“. Vlastní interpretace nejprve zachycuje strukturu užití některých významných pojmů, především vztah člověka jako jedince a společnosti, dále pojmy dobra, skutečnosti a možnosti, pravdivého a zdánlivého a přirozenosti. Komplementárně k těmto pojmům je potom v druhé části práce prozkoumána struktura užití pojmu „logos“. Jistým svorníkem všech těchto zkoumání jsou závěrečné kapitoly o ctnosti a jednání.

Strukturálním rozbořením uvedených pojmů je vykázána svébytná rovina existence, terminologicky zachycená jako „lidství“, o jejíž existenci v Aristotelově pojetí etiky jde. V horizontálním směru má lidství pól individuální a pól sociální, ve vertikálním směru je svébytnou rovinou skutečnosti mezi božstvím, ke kterému se vztahuje, a zvířecostí, do které hrozí upadnout. Logos je potom jakýmsi substrátem lidství, který člověku umožňuje explicitně se vztahovat ke své existenci jakožto člověka. Pojem logu ve svých různých významových odstínech odráží povahu lidské existence vůbec. Především je to napětí mezi statickým (vymezuujícím) a dynamickým (usuzujícím) významem logu, dále jeho vztah k jednotlivému a obecnému a jeho různé založení v tradici, zkušenosti, vnímání a myšlení. Shrnuto, lidství jako svébytná rovina existence je uskutečňováno a udržováno jednáním, které z existujícího lidství vychází a k němu, jakožto dobru, se jako k obecnému cíli obrací. Jednání je umožněno logem, který je médiem rozhodování a tedy umožňuje vytýčit jednotlivá dobra jako cíle jednání a zároveň je vztahuje k celkovému cíli bytí, kterým je vposledku jeho harmonické uskutečňování.